

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 14/2021

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄

Συνεδρίαση της 27^{ης} Ιανουαρίου 2021

(με τη χρήση τεχνολογικών μέσων, σύμφωνα με τις αποφάσεις 10, 24 και 32/2021 του Προέδρου ΝΣΚ)

Σύνθεση

Πρόεδρος: Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ασημίνα Ροδοκάλη, Βασιλική Τύρου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Διονύσιος Χειμώνας, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης, Αναστασία Ζαφειριάδου, Περικλής Αγγέλου και Αντώνιος Παπαγεωργίου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθ. Πρωτ. Β1/56516/3476/11.12.2017 έγγραφο της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Περίληψη Ερωτήματος: Αν μπορεί ο Υπουργός Εργασίας να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει τις Διαπιστωτικές Πράξεις περιγραφής του επί των οδών Σίνα και Βησσαρίωνος ακινήτου, με τις οποίες περιήλθε η κυριότητα αυτού κατά ποσοστό 50% συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου στον Κλάδο Σύνταξης του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και κατά ποσοστό 50% συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου

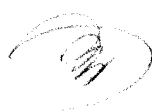
στο Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Προνοίας Εργαζομένων Α.Τ.Ε., ώστε να περιέλθει η κυριότητα κατά 100% στον Ε.Φ.Κ.Α.

Για το πιο πάνω ερώτημα, το οποίο εισάγεται στο Τμήμα βάσει της υπ' αριθ. 66253/4.6.2020 εντολής του Προέδρου Ν.Σ.Κ., το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Στ') γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτουν τα εξής:

1. Με το υπ' αριθ. 3327/19.2.1947 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Αθηνών Χρήστου Δημητρίου Μαγκαφά που μεταγράφηκε νόμιμα στο Υποθηκοφυλακείο Αθηνών στον τόμο 112 με α.α. 1327 περιήλθε στην κυριότητα του "Ταμείου Συντάξεων του Προσωπικού της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος" ένα οικοπέδο εκτάσεως 368,95 τ.μ. ευρισκόμενο στην συμβολή των οδών Σίνα και Βησσαρίωνος στην Αθήνα.
2. Με την υπ' αριθ. Β1/1002/27549/4791/5.11.2008 Διαπιστωτική Πράξη Περιγραφής Ακινήτου της Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας περιήλθε στον κλάδο Σύνταξης του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ποσοστό 50% συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου του άνω ακινήτου και με την υπ' αριθ. Β1/30300/30287/5370/13.1.2009 Διαπιστωτική Πράξη Περιγραφής Ακινήτου της ίδιας Υπουργού το υπόλοιπο 50% συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου του ακινήτου αυτού περιήλθε στο Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Προνοίας Εργαζομένων ΑΤΕ.
3. Με την υπ' αριθ. 1801/21.4.2008 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής (ΦΕΚ ΑΑΠ 163/12.5.2008) κηρύχθηκε η αναγκαστική απαλλοτρίωση του ως άνω ακινήτου υπέρ της Ακαδημίας Αθηνών για λόγους δημόσιας ωφέλειας και ειδικότερα για την εκπλήρωση του σκοπού της στον χώρο των επιστημών, των γραμμάτων και των τεχνών. Με την υπ' αριθ. 150/2009 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών καθορίστηκε προσωρινώς τιμή μονάδας αποζημίωσης του ακινήτου που απαλλοτριώθηκε αναγκαστικά στο ποσό των 7.000 ευρώ ανά τ.μ. Η αποζημίωση που καθόρισε η απόφαση αυτή έχει κατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με το υπ' αριθ. 12322/13.4.2009 γραμμάτιο σύστασης παρακαταθήκης ποσού ευρώ 2.505.650,00 και αφορά αποζημίωση του οικοπέδου (ΦΕΚ ΑΑΠ

173/24.4.2009). Στη συνέχεια με την υπ' αριθ. 1083/2011 απόφαση του Εφετείου Αθηνών (29^ο Τμήμα) καθορίστηκε η οριστική τιμή μονάδας αποζημίωσης στο ποσό των 7.500 ευρώ ανά τ.μ.

4. Ενόψει αυτού με το υπ' αριθ. Γ23/3535/16.11.2017 έγγραφό του προς την Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών του Υπουργείου Εργασίας ο Διοικητής του Ε.Φ.Κ.Α. ζήτησε την επανεξέταση της Διαπιστωτικής Πράξης με την οποία περιήλθε στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. το 50% του ακινήτου και την διακρίβωση της δυνατότητας, με διόρθωση ή ανάκληση αυτής, της περιέλευσης του 100% του ακινήτου αυτού στον Ε.Φ.Κ.Α.

5. Η ως άνω Διεύθυνση υπέβαλε κατόπιν τούτου το κρίσιμο ερώτημα, για το αν μπορεί ο Υπουργός να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει και τις δύο διαπιστωτικές πράξεις, προκειμένου να επιτευχθεί το ως άνω αποτέλεσμα, ήτοι η περιέλευση του ακινήτου κατά 100% στον Ε.Φ.Κ.Α. Τα αναφερόμενα στο έγγραφο αυτό κρίσιμα στοιχεία, αφορούν όλα (2 αποφάσεις ΔΣ ΤΣΠ-ΑΤΕ, από 25.11.2002 έγγραφο της Γ.Γ.Κ.Α. προς το Ταμείο αυτό, από 19.11.2005 έγγραφο του Υπουργού προς το Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Προνοίας Εργαζομένων Α.Τ.Ε.) το επί των οδών Πανεπιστημίου και Κριεζώτου 2 ακίνητο, το οποίο κατά τους ισχυρισμούς του Ταμείου αυτού ανήκε κατά 100% σε αυτό. Όμως με την υπ' αριθ. Β1/ΕΦΚΑ/50812/3058/13.11.2017 Διαπιστωτική Πράξη του Υπουργού Εργασίας περιήλθε στην κυριότητα του Ε.Φ.Κ.Α. κατά 100%. Επί ασκηθείσας στην συνέχεια αγωγής του Αλληλοβοηθητικού Ταμείου ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με αίτημα την ακύρωση της Διαπιστωτικής αυτής Πράξης εκδόθηκε η υπ' αριθ. 2878/2019 απόφαση του δικαστηρίου αυτού, η οποία απέρριψε την αγωγή αυτή. Η εν λόγω αντιδικία ευρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη.

Νομοθετικό Πλαίσιο

6. Στις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του ν. 2868/1922 "Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως των εργατών και των ιδιωτικών υπαλλήλων" ορίζεται ότι:

Άρθρο 5: *«Η σύσταση και η λειτουργία έκαστου εργατικού ασφαλιστικού ιδρύματος υπόκειται εις τον έλεγχο της πολιτείας, ασκούμενον υπό του υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας. Έκαστον ίδρυμα αποτελεί νομικόν πρόσωπον και διέπεται υπό κανονισμού επέχοντος θέσιν καταστατικού, εγκρινομένου δι' αποφάσεως του υπουργού της Εθνικής Οικονομίας, κατόπιν*

γνωμοδοτήσεως του αρμοδίου συμβουλίου εποπτείας εργατικών ασφαλίσεων...».

Άρθρο 6: «Όργανον διοικητικόν των ταμείων συντάξεων θεωρείται μόνον το συμφώνως τω παρόντι νόμω και των ιδιαίτερων κανονισμών έκαστου ταμείου οριζόμενον διοικητικόν συμβούλιον...».

7. Στην Απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας με αριθ. 37401/26-27.7.1932 "Καταστατικό του Ταμείου Συντάξεων του Προσωπικού της Α.Τ.Ε." ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2 (Διοίσεις του Ταμείου) «1. Το Ταμείον διοικείται υπό εννεαμελούς Δ.Σ. αποτελουμένου...».

Άρθρο 3 (Καθήκοντα και δικαιώματα Διοικητικού Συμβουλίου) «1. Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ταμείου διοικεί το Ταμείον και διαχειρίζεται τα κεφάλαια αυτού...2....».

8. Στην Απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπ' αριθ. 46/3239/23.2.1987 «Τροποποίηση και συμπλήρωση του Καταστατικού του Τ.Σ.Π.-Α.Τ.Ε.» (Β' 108), με την οποία τροποποιήθηκε, ανασυντάχθηκε και συμπληρώθηκε το καταστατικό του Τ.Σ.Π.-Α.Τ.Ε., όπως εγκρίθηκε με την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας με αριθ. 37401 της 26/27 Ιουλίου 1932, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1 (Σύσταση - Τίτλος - Έδρα - Νομική Φύση - Εποπτεία): «1. Συνιστάται αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με έδρα την Αθήνα με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ», του οποίου την εποπτεία και τον έλεγχο έχει το κράτος και ασκούνται από τον Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων...2. Η λειτουργία του Ταμείου διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Καταστατικού και από τις διατάξεις της γενικής ή ειδικής ασφαλιστικής νομοθεσίας, που ισχύει κάθε φορά και διέπει τους οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίοι εποπτεύονται από το υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

Άρθρο 2: (Σκοπός) «1. Σκοπός του Ταμείου είναι, η ασφάλιση των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 3 του παρόντος, για περιπτώσεις αναπηρίας, γήρατος και θανάτου, καθώς και η ασφάλιση των μελών της οικογένειας τους σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου προστάτη τους, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται ειδικότερα στο παρόν καταστατικό. 2. Η

ασφάλιση που ασκείται από το Ταμείο, ενεργείται από τους παρακάτω δύο οικονομικά αυτοτελείς και ξεχωριστούς μεταξύ τους κλάδους: α) Τον Κλάδο Συντάξεων (ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος και θανάτου) β) Τον Κλάδο Πρόνοιας (εφάπαξ βοηθήματα - έξοδα κηδείας)».

Άρθρο 31: «1. Σκοπός του Κλάδου Πρόνοιας είναι η χορήγηση χρηματικών παροχών στους ασφαλισμένους στον Κλάδο αυτό και στα μέλη οικογένειας των ασφαλισμένων, που πεθαίνουν, σύμφωνα με αυτά που ειδικότερα ορίζονται στα επόμενα άρθρα. 2. Οι παροχές του Κλάδου Πρόνοιας χορηγούνται στους δικαιούχους μόνο εφόσον επαρκούν τα κεφάλαια αυτού. Δεν είναι δυνατή η μεταφορά στον κλάδο αυτό περιουσιακών στοιχείων από τον Κλάδο Συντάξεων».

9.Α. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 3029/2002 «Μεταρρύθμιση Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης" (Α' 160):

Άρθρο 5: «1. Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων που ιδρύθηκε με το Ν. 6298/1934 (ΦΕΚ 346 Α'), όπως ισχύει, μετονομάζεται σε Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.). 2. Οι κλάδοι σύνταξης των ταμείωνΤ.Σ.Π – Α.Τ.Ε. έως 1-1-2008 εντάσσονται στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από απόφαση των Διοικητικών τους Συμβουλίων και εκπόνηση ειδικής οικονομικής μελέτης που προκηρύσσεται και ανατίθεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών. 3. Οι αντίστοιχοι κλάδοι των ανωτέρω ταμείων καταργούνται από της εντάξεως και το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας τους περιέρχεται αυτοδικαίως στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., ως καθολικό διάδοχο, χωρίς την καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, ή άλλων προσώπων. Εφόσον η περιουσία των ανωτέρω ταμείων είναι ενιαία και όχι χωριστή κατά κλάδους, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά γνώμη του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και των Διοικητικών Συμβουλίων των εντασσόμενων ταμείων, το σύνολο της περιουσίας, κινητής και ακίνητης, κατανέμεται μεταξύ του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και των ως άνω ταμείων κατά την αναλογία του ποσοστού εισφορών που παρακρατείται υπέρ εκάστου των εντασσόμενων κλάδων. 4. Για τη μεταβίβαση των ακινήτων εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Υπουργό

Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η οποία μεταγράφεται ατελώς στα οικεία βιβλία του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου ή στα κτηματικά βιβλία».

Β. Με τη διάταξη της παραγράφου 20 του άρθρου 6 του ίδιου ν. 3029/2002 (Α' 160/11.7.2002- αρχική έκδοση της διάταξης) ορίσθηκαν τα ακόλουθα: «1...2...20. «Υφιστάμενα ταμεία ασφάλισης τα οποία λειτουργούν ως Ν.Π.Δ.Δ. ή κλάδοι αυτών που χορηγούν παροχές, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο δημόσιας, κύριας και επικουρικής ασφάλισης και για τις οποίες καταβάλλονται εισφορές μόνο από τους εργαζόμενους, μετατρέπονται σε Ν.Π.Ι.Δ. με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από αίτηση που υποβάλλει προς αυτούς το Διοικητικό Συμβούλιο εκάστου ταμείου. Με την ίδια κοινή απόφαση εγκρίνεται και το καταστατικό του Ν.Π.Ι.Δ. Τα εν λόγω ταμεία με αποφάσεις των Διοικητικών τους Συμβουλίων, ύστερα από αναλογιστική μελέτη η οποία και υποβάλλεται προς έγκριση στους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθορίζουν το ύψος των παρεχόμενων εφάπαξ βοηθημάτων για τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους τους, διασφαλίζοντας την αναλογιστική ισορροπία κάθε ταμείου».

Γ. Εν συνεχεία, με την παράγραφο 6 του άρθρου 35 του ν. 3220/2004 (Α' 15/28.1.2004), προστέθηκε μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002 νέο εδάφιο με το οποίο ορίζεται ότι: «Κατά την ανωτέρω μετατροπή, η ακίνητη περιουσία των υφιστάμενων ασφαλιστικών ταμείων περιέρχεται αυτοδίκαια στο νέο Ν.Π.Ι.Δ. χωρίς την καταβολή φόρου μεταβίβασης ή τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου, Ο.Τ.Α. ή άλλου προσώπου».

Δ. Με την παράγραφο 7 του άρθρου 22 του ν. 3232/2004 «Θέματα κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (Α' 48) προστέθηκαν στο τέλος της παραγράφου 20 του ν. 3029/2002 εδάφια ως εξής: «Για τη μετατροπή των Ταμείων, πλην των αναφερόμενων στα ανωτέρω εδάφια προϋποθέσεων, απαιτείται και γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των οικείων συνδικαλιστικών οργανώσεων των ασφαλισμένων τους. Το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μετατρεπόμενων φορέων περιέρχεται στα νέα Ταμεία τα οποία θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι. ...».

7

8

Ε. Ακολούθως, με την παράγραφο 3 του άρθρου 63 του ν. 3518/2006 «Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών ...» (Α' 272) το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 22 του ν. 3232/2004 (δηλαδή το εδάφιο «Το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μετατρεπόμενων φορέων περιέρχεται στα νέα Ταμεία τα οποία θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι.», το οποίο είχε προστεθεί, κατά τα προαναφερθέντα, στην παράγραφο 20 του άρθρου 6 του ν.3029/2002 με την παράγραφο 7 του άρθρου 22 του ν. 3232/2004) αντικαταστάθηκε ως εξής: «Το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μετατρεπόμενων φορέων ή κλάδων αυτών περιέρχεται στα νέα Ταμεία τα οποία θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι, χωρίς την καταβολή φόρων, τελών ή δικαιωμάτων υπέρ του Δημοσίου, Ο.Τ.Α. ή άλλου προσώπου. Τυχόν εκκρεμείς δίκες με διάδικο τους μετατρεπόμενους ασφαλιστικούς φορείς συνεχίζονται στο όνομα των νέων Ταμείων χωρίς διακοπή. Για τη μεταβίβαση της κυριότητας των ακινήτων εκδίδεται Διαπιστωτική Πράξη από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, η οποία μεταγράφεται ατελώς στα οικεία βιβλία του Υποθηκοφυλακείου ή στα κτηματικά βιβλία. Το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μετατρεπόμενων φορέων περιέρχεται στα νέα Ταμεία τα οποία θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι....».

10. Με τα άρθρα 1 και 2 της Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Φ.80000/23358/1107 /31.12.2003 "Μετατροπή του κλάδου Προνοίας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού ΑΤΕ σε Ν.Π.Ι.Δ." (Β' 2/27.1.2004), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002, (στην αρχική της μορφή) ορίστηκαν τα εξής:

Άρθρο 1 (ΣΥΣΤΑΣΗ): «Ο Κλάδος Προνοίας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε. μετατρέπεται σε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου όπως προβλέπεται από τη διάταξη της παρ. 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002 και αποτελεί αυτοτελή, αυτόνομο και αυτοδιοικούμενο φορέα εδρεύοντα στην Αθήνα και διεπόμενο από τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού. Η επωνυμία του νέου Ταμείου είναι «ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ».

Το Ταμείο
 έχει
 20

Άρθρο 2 (ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ): «Σκοπός του Ταμείου Προνοίας είναι η χορήγηση εφάπαξ βοηθημάτων στους ασφαλισμένους σε αυτό και στα μέλη της οικογενείας των ασφαλισμένων, που πεθαίνουν, σύμφωνα με αυτά που ειδικότερα ορίζονται στα επόμενα άρθρα».

11. Στο άρθρο 38 του ν. 3522/2006 "Μεταβολές στην φορολογία εισοδήματος..." (Α' 276) ορίζεται:

Άρθρο 38: «1.... 2. Ο κλάδος Σύνταξης του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε. εντάσσεται υποχρεωτικά στον Κλάδο Σύνταξης του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων — Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) από 1-1-2007... Για τα λοιπά θέματα που δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3,4,5,6,7,8,9, και 10 του άρθρου 5 του ν. 3029/2002...».

12. Τέλος στις διατάξεις των άρθρων 51,51 Α(όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020), 53 και 70 του ν. 4387/2016 " Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας-Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος..." (Α' 85), ορίζονται:

Άρθρο 51 (Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης - Σύσταση -Σκοπός): «1 Συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενο στο εξής «Ε.Φ.Κ.Α.», το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και έχει την έδρα του στην Αθήνα. 2. Από 1.1.2017, οπότε και αρχίζει η λειτουργία του ως φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης, εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. αυτοδίκαια οι υφιστάμενοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τα άρθρα 53 επ. και ο Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οιονεί καθολικός διάδοχος αυτών...».

Άρθρο 51 Α: «1.Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία « Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.)» μετονομάζεται από την 1.3.2020 σε «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενος στο εξής «e-Ε.Φ.Κ.Α.». Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.)», νοείται ο «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) »...».

Άρθρο 53 (Ένταξη φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών στον ΕΦΚΑ):
«1. Ο ΕΦΚΑ αποτελείται από έναν (1) κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών

παροχών, στον οποίο εντάσσονται, σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο 51 του παρόντος, οι παρακάτω φορείς, με τους κλάδους, τομείς και λογαριασμούς τους, πλην των αναφερομένων στο Κεφάλαιο Στ', ως εξής: Α. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων — Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.) α. Κλάδος κύριας σύνταξης αα. Κλάδος κύριας σύνταξης ΙΚΑ-ΕΤΑΜ...».

Άρθρο 70 (Περιουσία, λογιστική και οικονομική λειτουργία): «1. Το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού που προέρχεται από τους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς, οι πόροι που προβλέπονται υπέρ αυτών από τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, περιέρχονται αυτοδίκαια στον Ε.Φ.Κ.Α. ως καθολικό διάδοχό τους. Ο Ε.Φ.Κ.Α. υπεισέρχεται στα πάσης φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις των εντασσόμενων φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών. Για τη μεταβίβαση της κυριότητας των ακινήτων των εντασσόμενων φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών στον Ε.Φ.Κ.Α. εκδίδονται διαπιστωτικές πράξεις από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι οποίες μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών των οικείων υποθηκοφυλακείων ή κτηματολογικών γραφείων. Η μεταβίβαση της εν γένει περιουσίας γίνεται χωρίς την καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων. Ειδικότερα, η μεταβίβαση της κινητής περιουσίας γίνεται χωρίς την τήρηση οποιουδήποτε τύπου, πράξης ή συμβολαίου... 2. Σε περίπτωση συγκυριότητας των εντασσόμενων στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέων με άλλους φορείς που δεν εντάσσονται σε αυτόν επί περιουσιακών στοιχείων ο διαχωρισμός της περιουσίας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από οικονομική μελέτη....»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, και από την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

13. Οι διαπιστωτικές διοικητικές πράξεις περιλαμβάνουν δεσμευτικές διαπιστώσεις νομικώς σημαντικών ιδιοτήτων προσώπων ή πραγμάτων, κατ' εφαρμογή του ισχύοντος δικαίου. Μόνο αν η διαπίστωση είναι νομικά δεσμευτική αποτελεί διοικητική πράξη. Μη δεσμευτικές ανακοινώσεις ή εκφράσεις γνώμων δεν υπάγονται εδώ, αν και βέβαια η διάκριση μπορεί να είναι δύσκολη στην πράξη. Η διαπίστωση μπορεί να αφορά και αμφισβητούμενο ζήτημα. (Επ. Σπηλιωτόπουλος "Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου", έκδοση 2007, σελ.127). Οι διαπιστωτικές πράξεις ανήκουν στην κατηγορία των εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Η διαφορά από τις λοιπές διοικητικές πράξεις της Διοίκησης υποστηρίζεται ότι έγκειται στην αυτόματη υπαγωγή εννόμων συνεπειών χωρίς τη μεσολάβηση της βούλησης του διοικητικού οργάνου (Μ. Στασινόπουλος "Δίκαιο των διοικητικών πράξεων", ανατύπωση 1982, σελ.136). Είναι πράξεις αναγκαίες για την επέλευση νομικών συνεπειών, είτε άμεσα, όταν οι συνέπειες αυτές προβλέπονται ειδικά στον νόμο και αρκεί η διαπίστωση της συνδρομής των σχετικών προϋποθέσεων, είτε στη συνέχεια μέσω της έκδοσης νέων (συστατικών) διοικητικών πράξεων. (Α. Τάχος "Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο", έκδοση 9^η 2008, σελ.617, Γ. Σιούτη - Α. Γέροντας - Σ. Λύτρας - Π. Παυλόπουλος - Σ. Φλογαίτης, "Διοικητικό Δίκαιο" σελ.198, Π. Δαγτόγλου, "Γενικό Διοικητικό Δίκαιο" έκδοση 7η, 2015, σελ 248., Α. Γέροντας, "Γενικό Διοικητικό Δίκαιο", έκδοση 2014, σελ. 138)

14. Οι διαπιστωτικές πράξεις ακολουθούν ως προς την ανάκληση, τη ρύθμιση των λοιπών διοικητικών πράξεων. Ειδικά διευκρινίζεται ότι στις γενεσιουργές δικαιωμάτων (νόμιμες) διοικητικές πράξεις συγκαταλέγονται τόσο οι συστατικές όσο και οι διαπιστωτικές ή αναγνωριστικές δικαιωμάτων πράξεις χωρίς καμμία διαφοροποίηση (Π. Λαζαράτος, "Ανάκληση νόμιμων διοικητικών πράξεων. Οι λόγοι ανάκλησης", 1996, τόμος ΙΙ, σελ.77, Επ. Σπηλιωτόπουλος, ο.π., σελ. 191, Ι. Μαθουδιάκης, "Η διαπιστωτική διοικητική πράξη", Διδικ 2006, σελ.580, παρ. 4.Ι.Β. όπου νομολογία και θεωρία).

15. Κατά τις γενικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου και όπως γίνεται δεκτό από την πάγια νομολογία του ΣτΕ η ανάκληση των μεν νόμιμων διοικητικών πράξεων είναι κατά κανόνα επιτρεπτή, εφόσον με την ανάκληση δεν θίγονται δημιουργηθέντα δια της ανακαλούμενης πράξεως δικαιώματα των πολιτών ή πραγματικές καταστάσεις που διήρκεσαν για μακρύ χρονικό διάστημα, των δε

παρανόμων είναι γενικώς επιτρεπτή, έστω και αν πρόκειται περί πράξης χαρακτηριζόμενης από τον νόμο ως τελεσίδικης, αμετάκλητης και υποχρεωτικής, και άρα μη υποκείμενης κατ' αρχήν σε ανάκληση για κάποιο νόμιμο λόγο.

16. Παράνομη διοικητική πράξη, κατά την κρατούσα γνώμη στην θεωρία και νομολογία, είναι η πράξη που η έκδοση ή το περιεχόμενό της παραβαίνει κανόνες δικαίου ή που εκδίδεται κατόπιν «πλάνης περί τα πράγματα». Υπό τον όρο αυτόν νοείται η πλήρως εσφαλμένη αντίληψη της διοικήσεως για την ύπαρξη ή μη ύπαρξη των πραγματικών προϋποθέσεων της διοικητικής πράξεως, είτε αυτές απαιτούνται αμέσως από τον νόμο, είτε στήριξε σε αυτές η διοίκηση την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας. (Π. Δαγτόγλου, ο.π., σελ. 308)

17. Η ανάκληση των τελευταίων αυτών πράξεων (μη νόμιμων - παράνομων) εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης και δεν θεωρείται επιτρεπτή μετά την πάροδο μακρού χρόνου, γιατί εξαιτίας της διατήρησής των σε ισχύ για μακρό χρονικό διάστημα και της καλόπιστης άσκησης των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτές, δημιουργείται μια κατάσταση, η ανατροπή της οποίας μετά την πάροδο ευλόγου χρόνου προσκρούει στις αρχές της εύρυθμης και χρηστής διοίκησης.

18. Και από την αρχή αυτή όμως, δηλαδή του μη ανακλητού των παράνομων διοικητικών πράξεων λόγω της παρέλευσης μακρού χρόνου από την έκδοσή τους και της δημιουργίας καταστάσεων που χρειάζονται έννομη προστασία, αναγνωρίζονται στην νομοθεσία εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν επάνοδο στον κανόνα του ελευθέρως ανακλητού των εν λόγω πράξεων, όπως π.χ όταν υφίστανται λόγοι δημοσίου συμφέροντος που επιβάλλουν την ανάκληση (όπως λ.χ. προστασίας της ζωής ή της υγείας των πολιτών, προστασίας του περιβάλλοντος και της ιστορικής κληρονομιάς) ή η πράξη προσκρούει στη δημόσια τάξη και ασφάλεια, καθώς και σε περιπτώσεις που η έκδοση της ανακαλούμενης πράξης στηρίχθηκε σε δόλια ή απατηλή ενέργεια του ωφελούμενου από αυτή ενδιαφερόμενου, αν η ανάκληση γίνεται για λόγους συμμόρφωσης προς το περιεχόμενο απόφασης του ΣτΕ ή Διοικητικού Δικαστηρίου κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές η ανάκληση επιτρέπεται οποτεδήποτε και μετά την παρέλευση του εύλογου χρόνου (ΣτΕ 2403/1997,

ΟΛ ΝΣΚ 163/2015, ΝΣΚ 339/2001, 248/2016, 83/2017, Επ. Σπηλιωτόπουλος, ο.π. σελ. 195).

19. Κατά γενική επίσης αρχή, η ανάκληση διοικητικής πράξης επιτρέπεται μόνο για λόγους νομιμότητας, τέτοιο δε λόγο συνιστά και η πλάνη περί τα πράγματα, εφόσον η διαπίστωση ορισμένης κατάστασης ή η συνδρομή ορισμένων πραγματικών περιστατικών αποτέλεσε κατά νόμο προϋπόθεση ή αιτιολογία έκδοσης της ανακαλούμενης πράξης ή νόμιμο στοιχείο κρίσης για τη διαμόρφωση του περιεχομένου της (Μ. Στασινόπουλος, ο.π. σελ. 446, ΣΤΕ 3150/2014, 435/2016, ΔΕΦ.Θεσ103/2017). Περαιτέρω η ενέργεια της ανάκλησης πρέπει να αιτιολογηθεί με αναφορά σε συγκεκριμένα περιστατικά ή στοιχεία, η ύπαρξη ή η έλλειψη των οποίων στην συγκεκριμένη περίπτωση, σε συνάρτηση με το ισχύον κατά την έκδοση της ανακαλούμενης πράξης νομοθετικό καθεστώς θεμελιώνει την διαπιστούμενη παρανομία και κατ' ακολουθίαν την συνδρομή νόμιμου λόγου ανάκλησης (ΣΤΕ 2485/2013, 3906/2008, 2403/1997 Ολομ).

20. Η μεταβολή των πραγματικών συνθηκών, βάσει των οποίων εκδόθηκε η διοικητική πράξη, δικαιολογεί την ανάκλησή της, κάτω όμως από συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Έτσι η μεταβολή των συνθηκών από τον χρόνο έκδοσης της αρχικής πράξης πρέπει να επιδρά άμεσα στην νομιμότητα της πράξης και ουσιαστικά να ταυτίζεται με την επιγενόμενη παρανομία και να επιδρά άμεσα επί του δημοσίου συμφέροντος. Στην περίπτωση αυτή δικαιολογείται λόγος ανάκλησης, αφού δεν είναι λογικό να υποχρεωθεί η Διοίκηση σε διατήρηση καταστάσεων, την οποία ανέτρεψαν μεταγενέστερες αιτίες που μετέβαλαν το καθεστώς κάτω από το οποίο εκδόθηκε η διοικητική πράξη (Χ.Δετσαρίδη "Οι αρχές δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της καλής πίστης στο Διοικητικό Δίκαιο", 2003, σελ. 91-96 sakkoulas-online.gr). Κατά την παρ. 2 του άρθρου 21 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, η αλλαγή των πραγματικών δεδομένων, βάσει των οποίων εκδόθηκε μια διοικητική πράξη, θεμελιώνει αυτοτελή λόγο ανάκλησης χωρίς ρητή αναφορά σε λόγους δημοσίου συμφέροντος.

21. Όσον αφορά τον χρόνο από τον οποίο ισχύει η ανάκληση μιας διοικητικής πράξης, στη θεωρία γίνεται δεκτό ότι για τις μεν νόμιμες η ανάκληση ισχύει για το μέλλον (exnunc), ήτοι από την ημερομηνία έκδοσης της ανακλητικής πράξης, ενώ για τις παράνομες αναδρομικά, δηλαδή η ανάκλησή τους τις

εξαφανίζει εξ υπαρχής ανατρέχοντας στον χρόνο έκδοσής τους και αποκαθιστώντας την νομική κατάσταση που ίσχυε πριν την έκδοσή τους. Έτσι χωρεί ανάκληση κανονιστικής πράξης σε περίπτωση παρανομίας της πράξης όταν λόγοι ασφάλειας δικαίου καθιστούν αναγκαία την αναδρομική εξαφάνισή της από την έννομη τάξη (Ε. Πρεβεδούρου "Η ανάκληση των διοικητικών πράξεων" (Γενικό Διοικητικό Δίκαιο - Διάγραμμα). Η αναδρομική ανάκληση των παράνομων διοικητικών πράξεων και η ανάκληση των νόμιμων είναι πάντοτε ελευθέρως επιτρεπτή (Π. Λαζαράτος, ο.π. τ.ΙΙ, σελ.78).

22. Εν προκειμένω με την υπ' αριθ. 46/3239/23.2.1987 Απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συστάθηκε το «ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ»(εφεξής «Τ.Σ.Π.-Α.Τ.Ε.»). Σκοπός του Ταμείου ήταν η ασφάλιση των προσώπων που παρείχαν εξαρτημένη εργασία, ορισμένου ή αόριστου χρόνου, με αμοιβή στην ως άνω Τράπεζα για περιπτώσεις αναπηρίας, γήρατος και θανάτου καθώς και η ασφάλιση των μελών της οικογένειάς τους σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου προσάτη τους. Η ασφάλιση που ασκούνταν από το Ταμείο ορίστηκε να ενεργείται από δύο οικονομικά αυτοτελείς και ξεχωριστούς μεταξύ τους κλάδους: α) τον Κλάδο Συντάξεων για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος και θανάτου, και β) τον Κλάδο Πρόνοιας για τα εφάπαξ βοηθήματα και έξοδα κηδείας.

23. Όπως προαναφέρθηκε κατ'εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης της παραγράφου 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002 εκδόθηκε η Φ.80000/23358/1107/31.12.2003 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με την οποία ο Κλάδος Πρόνοιας του Ταμείου Συντάξεων και Πρόνοιας Προσωπικού Α.Τ.Ε. (Τ.Σ.Π.-Α.Τ.Ε.) μετατράπηκε σε Ν.Π.Ι.Δ. και εγκρίθηκε το καταστατικό του, σύμφωνα με το άρθρο 1 του οποίου η επωνυμία του εν λόγω Ν.Π.Ι.Δ. είναι «*ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ*». Σκοπός του Ταμείου αυτού ήταν η χορήγηση εφάπαξ βοηθημάτων στους ασφαλισμένους σε αυτό και στα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων που πεθαίνουν. Στο τελευταίο εδάφιο της ως άνω κ.υ.α. ορίζεται ότι αυτή ισχύει από τη δημοσίευση του καταστατικού του νέου φορέα στο δημόσιο βιβλίο Σωματείων του Πρωτοδικείου Αθηνών. Το

καταστατικό αυτό δημοσιεύθηκε στο εν λόγω βιβλίο στις 9.2.2004. Συνεπώς, τότε έγινε η μετατροπή του ως άνω κλάδου σε Ν.Π.Ι.Δ.

24. Με την παράγραφο 6 του άρθρου 35 του ν. 3220/2004 (Α' 15), που, σύμφωνα με το άρθρο 56 του εν λόγω νόμου, άρχισε να ισχύει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από τις 28.1.2004, προστέθηκε μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 20 του άρθρου 6 του ν.3029/2002 νέο εδάφιο ως εξής: «*Κατά την ανωτέρω μετατροπή, η ακίνητη περιουσία των υφιστάμενων ασφαλιστικών ταμείων περιέρχεται αυτοδίκαια στο νέο Ν.Π.Ι.Δ. χωρίς την καταβολή φόρου μεταβίβασης ή τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου, Ο.Τ.Α. ή άλλου προσώπου*». Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3220/2004, η προσθήκη αυτή στην παράγραφο 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002 κρίθηκε αναγκαία, για να απαλλαγούν από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων και λοιπές επιβαρύνσεις κατά τη μετατροπή τους από το ένα νομικό πρόσωπο στο άλλο και την εισφορά των ακινήτων τους, τα ασφαλιστικά ταμεία που λειτουργούν από τις εισφορές των μελών τους και μετατρέπονται από Ν.Π.Δ.Δ. σε Ν.Π.Ι.Δ., απαλείφοντας έτσι την άνιση φορολογική μεταχείριση που υπήρχε μεταξύ αυτών και των λοιπών ταμείων, για τα οποία ο ίδιος ν. 3029/2002 προέβλεπε, στα άρθρα 5 παρ.3 και 6 παρ. 4, φορολογικές απαλλαγές κατά τη μετατροπή τους. Συνεπώς, ο όρος «*νέο Ν.Π.Ι.Δ.*», που χρησιμοποιείται στο συγκεκριμένο εδάφιο σημαίνει το Ν.Π.Ι.Δ., στο οποίο, κατά την παράγραφο 20 του άρθρου 6 του ν.3029/2002, μετατρέπεται υφιστάμενο ασφαλιστικό ταμείο που λειτουργεί από τις εισφορές των μελών του, όχι δε τα Ν.Π.Ι.Δ., στα οποία, κατά την ίδια ως άνω διάταξη, μετατρέπονται κλάδοι ασφαλιστικών ταμείων, σχετικά με την περιουσία των οποίων το ως άνω προστεθέν εδάφιο δεν περιέλαβε κάποια ρύθμιση.

25. Με την παράγραφο 7 του άρθρου 22 του ν. 3232/2004 «*Θέματα κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις*» (Α' 48) προστέθηκαν στο τέλος της παραγράφου 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002 εδάφια ως εξής: «*Για τη μετατροπή των Ταμείων, πλην των αναφερόμενων στα ανωτέρω εδάφια προϋποθέσεων, απαιτείται και γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των οικείων συνδικαλιστικών οργανώσεων των ασφαλισμένων τους. Το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μετατρεπόμενων φορέων περιέρχεται στα νέα Ταμεία τα οποία θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι. ...*». Η διάταξη αυτή

δεν καταλαμβάνει την μετατροπή του κλάδου προνοίας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε. σε Ν.Π.Ι.Δ.: 1) διότι αναφέρεται μόνον σε περιουσία φορέων, όχι δε σε περιουσία κλάδων αυτών, και 2) διότι, σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 3232/2004 άρχισε να ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από τις 12.2.2004, ενώ η μετατροπή που μας ενδιαφέρει είχε συντελεστεί στις 9.2.2004.

26. Για πρώτη φορά το θέμα της περιουσίας των κλάδων των ταμείων που μετατρέπονται σε Ν.Π.Ι.Δ. σύμφωνα με την παράγραφο 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002, ρυθμίστηκε, όταν με την παράγραφο 3 του άρθρου 63 του ν. 3518/2006 «*Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών ...*» (Α' 272) το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 22 του ν. 3232/2004 (δηλαδή το εδάφιο «*Το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μετατρεπόμενων φορέων περιέρχεται στα νέα Ταμεία τα οποία θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι.*», το οποίο είχε προστεθεί, κατά τα προαναφερθέντα, στην παράγραφο 20 του άρθρου 6 του ν.3029/2002 με την παράγραφο 7 του άρθρου 22 του ν. 3232/2004) αντικαταστάθηκε ως εξής: «*Το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μετατρεπόμενων φορέων ή κλάδων αυτών περιέρχεται στα νέα Ταμεία τα οποία θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι, χωρίς την καταβολή φόρων, τελών ή δικαιωμάτων υπέρ του Δημοσίου, Ο.Τ.Α. ή άλλου προσώπου.*». Όμως, ούτε αυτή η διάταξη καταλαμβάνει την μετατροπή του κλάδου προνοίας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε. σε Ν.Π.Ι.Δ., διότι σύμφωνα με το άρθρο 75 του ν.3518/2006 άρχισε να ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από τις 21.12.2006, ενώ η μετατροπή που μας ενδιαφέρει είχε συντελεστεί στις 9.2.2004.

27. Επιπλέον, η ως άνω διάταξη δεν καταλαμβάνει την μετατροπή του κλάδου προνοίας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε. σε Ν.Π.Ι.Δ. και για τον εξής λόγο: Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν.3029/2002, που παρατέθηκε πιο πάνω, ο κλάδος σύνταξης του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε. έπρεπε έως 1.1.2008 να ενταχθεί στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., τελικά δε εντάχθηκε υποχρεωτικά σε αυτόν από 1.1.2007 με την παράγραφο 2 του άρθρου 38 του ν. 3522/2006 «*Μεταβολές στη φορολογία εισοδήματος ...*» (Α'

276), με την οποία περαιτέρω ορίστηκε ότι για τα λοιπά θέματα που δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, εφαρμόζονται, μεταξύ άλλων, οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.3029/2002. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής από την ένταξη του κλάδου σύνταξης του Τ.Σ.Π.-Α.Τ.Ε. στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. η ακίνητη περιουσία του καταργούμενου κλάδου περιέρχεται στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Και είναι αληθές, ότι με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν. 3029/2002 ορίσθηκε επιπλέον, ότι σε περίπτωση ένταξης στο Ι.Κ.Α-Ε.Τ.Α.Μ. Ταμείου, του οποίου η περιουσία είναι ενιαία και όχι χωριστή κατά κλάδους, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας αυτή κατανέμεται μεταξύ του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ. και του Ταμείου αυτού κατά την αναλογία του ποσοστού εισφορών υπέρ εκάστου κλάδου, ωστόσο η εν λόγω διάταξη δεν μπορούσε να εφαρμοστεί στη συγκεκριμένη περίπτωση και δεν ήταν δυνατή η προβλεπόμενη από αυτήν κατανομή, διότι την 1.1.2007 στο Ταμείο Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε. υπήρχε μόνον ένας κλάδος, ο κλάδος σύνταξης, δεδομένου ότι από τις 9.2.2004 ο άλλος κλάδος του εν λόγω Ταμείου, ο κλάδος προνοίας, είχε μετατραπεί σε Ν.Π.Ι.Δ. με την Φ.80000/23358/1107/31-12-2003 κ.υ.α.

28. Συνεπώς και με δεδομένο ότι ο κλάδος πρόνοιας του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Α.Τ.Ε., δεν είχε αποκτήσει ακίνητη περιουσία από το εν λόγω Ταμείο κατά την μετατροπή του σε Ν.Π.Ι.Δ. στις 9.2.2004, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 20 του ν.3029/2002, όπως αυτή ίσχυε πριν τις μετέπειτα τροποποιήσεις της, η περιουσία του ως άνω Ταμείου, στην οποία περιλαμβάνονταν και το ακίνητο επί των οδών Σίνα και Βησσαρίωνος, ανήκε στον μοναδικό εναπομείναντα στο εν λόγω Ταμείο κλάδο, δηλαδή στον κλάδο σύνταξης και από την ένταξη του κλάδου αυτού στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., δηλαδή από την 1.1.2007, περιήλθε αυτοδίκαια στον εν λόγω κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α-Ε.Τ.Α.Μ, ως καθολικό διάδοχο.

29. Με την παράγραφο 1 του άρθρου 51 του ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας ...» (Α'85) συστάθηκε Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (Ε.Φ.Κ.Α.), στην δε παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ορίσθηκε ότι από 1.1.2017, οπότε άρχισε η λειτουργία του Ε.Φ.Κ.Α. ως φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης, εντάχθηκαν σ' αυτόν

αυτοδίκαια οι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τα άρθρα 53 επ. του ίδιου νόμου, και ο Ε.Φ.Κ.Α. κατέστη οιοιενεί καθολικός διάδοχος αυτών. Ειδικότερα, ο κλάδος κύριας σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. εντάχθηκε στον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών του Ε.Φ.Κ.Α. με το άρθρο 53 παρ. 1 του ν. 4387/2016. Σύμφωνα με το άρθρο 70 παρ. 1 του ίδιου νόμου το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού που προέρχεται από τους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς, οι πόροι που προβλέπονται υπέρ αυτών από τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, περιήλθαν αυτοδίκαια στον Ε.Φ.Κ.Α. ως καθολικό διάδοχό τους. Συνεπώς, η ακίνητη περιουσία του κλάδου σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., στην οποία, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβανόταν και το ακίνητο επί των οδών Σίνα και Βησσαρίωνος, περιήλθε κατά πλήρη κυριότητα στον Ε.Φ.Κ.Α., ο οποίος με το άρθρο 51Α του ν. 4387/2016, που προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020 «Ασφαλιστική μεταρρύθμιση και ψηφιακός μετασχηματισμός Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.) ...» (Α' 43), έχει μετονομαστεί σε «*Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης*», αποκαλούμενος στο εξής «*ε-Ε.Φ.Κ.Α.*».

30. Εντούτοις, με την Β1/30300/30287/5370/13.1.2009 διαπιστωτική πράξη της Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας διαπιστώθηκε ότι ποσοστό 50% της συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου του ακινήτου που βρίσκεται στη συμβολή των οδών Σίνα και Βησσαρίωνος περιήλθε αυτοδίκαια στο Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Πρόνοιας Εργαζομένων Α.Τ.Ε., ως καθολικό διάδοχο του κλάδου πρόνοιας του πρώην Ταμείου Συντάξεων και Πρόνοιας Προσωπικού Α.Τ.Ε., «σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθ. Φ.80000/23358/1107/31.12.2003 Κ.Υ.Α., κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 6 παρ. 20 του ν. 3029/2002 όπως αυτό τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 7 του ν.3232/2004 και του άρθρου 63 παρ. 3 του ν.3518/2006». Όσον αφορά στο υπόλοιπο ποσοστό 50% της συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου του ίδιου ακινήτου, με την Β1/10021/27549/4791/5.11.2008 διαπιστωτική πράξη της ίδιας Υπουργού διαπιστώθηκε ότι είχε περιήλθε αυτοδίκαια στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., ως καθολικό διάδοχο του κλάδου σύνταξης του πρώην Ταμείου Συντάξεων και Πρόνοιας Προσωπικού Α.Τ.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του

άρθρου 5 του ίδιου ως άνω ν. 3029/2002 και του άρθρου 38 παρ. 2 του ν. 3522/2006.

31. Ωστόσο, βάσει των προαναφερθέντων, συμπεραίνεται ότι τόσο η Διαπιστωτική Πράξη της Υπουργού Εργασίας που αναγνώρισε συγκυριότητα επί του ακινήτου στην συμβολή των οδών Σίνα και Βησσαρίωνος στο «Α.Τ.Π.Ε.-Α.Τ.Ε» κατά 50 %,όσο και αυτή της ίδιας Υπουργού που αναγνώρισε συγκυριότητα στον Κλάδο Σύνταξης του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. κατά 50% επί του ίδιου ακινήτου εκδόθηκαν εσφαλμένα, ως μη στηριχθείσες σε διατάξεις νόμων, άλλως στηριχθείσες σε λανθασμένη εκτίμηση της Διοίκησης ως προς την συνδρομή των πραγματικών προϋποθέσεων που απαιτούσαν οι ως άνω επικληθείσες κρίσιμες σχετικές διατάξεις νόμων.

32. Επειδή υπάρχει λοιπόν ασυμφωνία του περιεχομένου των εκδοθεισών Διαπιστωτικών Πράξεων προς το ισχύον, κατά την έκδοσή τους, νομοθετικό καθεστώς ο Υπουργός Εργασίας μπορεί (βλ. παραγράφους 17-19) για τον σπουδαίο αυτό λόγο, προς αποκατάσταση της νομιμότητας, να ανακαλέσει τις δύο αυτές Διαπιστωτικές Πράξεις αναδρομικά από τον χρόνο έκδοσής τους (βλ. παράγραφο 21) και να εκδώσει μία, η οποία θα αναγνωρίζει κυριότητα κατά 100% στον Ε.Φ.Κ.Α. (νυν ε-Ε.Φ.Κ.Α.) ως καθολικό διάδοχο του Κλάδου Σύνταξης Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 53 και 70 του ν.4387/2016.

Απάντηση

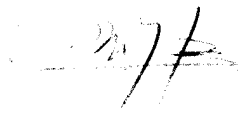
33. Βάσει των προαναφερθέντων στο τεθέν ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι, η απάντηση που πρέπει να δοθεί επί του εν λόγω ερωτήματος είναι: Ο Υπουργός Εργασίας μπορεί να ανακαλέσει τις δύο Διαπιστωτικές Πράξεις περιγραφής του επί των οδών Σίνα και Βησσαρίωνος ακινήτου, με τις οποίες περιήλθε η κυριότητα αυτού κατά ποσοστό 50% συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου στον Κλάδο Σύνταξης του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και κατά ποσοστό 50% συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου στο «Αλληλοβοηθητικό Ταμείο Πρόνοιας Εργαζομένων Α.Τ.Ε.», ως εκδοθείσες παρά τον νόμο, ήτοι στηριχθείσες σε λανθασμένη εκτίμηση της Διοίκησης ως προς την συνδρομή των πραγματικών προϋποθέσεων που απαιτούσαν οι επικληθείσες σχετικές διατάξεις νόμων, αναδρομικά από τις ημερομηνίες έκδοσής τους και να εκδώσει μια νέα, η οποία θα αναγνωρίζει κατά 100%

- κυριότητα του ακινήτου στον Ε.Φ.Κ.Α. (νυν ε-Ε.Φ.Κ.Α.) ως καθολικό διάδοχο όλης της περιουσίας του Κλάδου Σύνταξης του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 29 - 1 - 2021

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

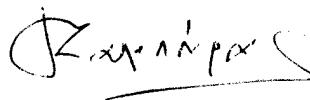

Γεώργιος Κανελλόπουλος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους